

12./Riman 7: 1- 6

(Úloha zákona).

Milí čitatelia, dnes budeme opäť pokračovať už 13. krát v uvažovaní nad listom ap. Pavla Rimanom.

Chceme sa Vám poďakovať za aktívnu účasť na týchto úvahách. Priznáme sa, že Váš záujem a hlavne pozornosť, s akou reagujete na tieto programy prevýšil naše očakávanie. Samozrejme nás to veľmi teší a povzbudzuje v ďalšej práci. O to viac si to ceníme, lebo si uvedomujeme, že otázky sú náročné, a vyžadujú sústredné počúvanie a znalosť preberaného oddielu. Otvorme si teda znova svoje Biblie a pokračujme v uvažovaní, dnes nad 7. kapitolou ap. Pavla Rimanom.

Dnes chcem poukázať na jedinečnú paralelnú štruktúru medzi kapitolami 6 a 7. Pozrime sa teda najskôr do kapitoly 7. Keď študujeme Písmo, musíme vidieť veci v kontexte, pretože, ako som už viackrát zdôrazňoval, keby sme vybrali jeden verš z Biblie a tvrdili, že znamená to, či ono, mohli by sme sa mylíť. Biblia je kniha inšpirovaná Svätým Duchom a nikdy si neprotirečí. Preto ak by sme našli niektoré jej časti, ktoré by zdanlivo tvrdili niečo iné, je potrebné všimnúť si, aký autor a s akým zámerom tú ktorú knihu napísal. Je zrejme, že 7. kapitola je obdobou kapitoly 6. V kapitole 6. sa hovorí o kresťanovi a jeho vzťahu k hriechu a v kapitole 7 o kresťanovi a jeho vzťahu k zákonu. V kapitole 6, vo verši 14 Pavol vyhlasuje:

„Hriech totiž nebude panovať nad vami; lebo nie ste pod zákonom, ale pod milosťou.“

Je tu zmienka o zákone a o tom hovorí aj celá 7. kapitola.

Chcem poukázať na to, že táto Pavlova kniha je akosi farebnou tapisériou. Pavol sa znova a znova vracia späť do predchádzajúcich kapitol. Vráťme sa aj my do kapitoly 3 a všimnime si niektoré verše.

„Ale teraz sa bez zákona zjavila spravodlivosť Božia, ktorú dosvedčujú zákon i proroci a to spravodlivosť Božia z viery v Ježiša Krista všetkým veriacim. Lebo tak myslíme, že človek ospravedlnený býva vierou bez skutkov zákona. Či teda vierou rušíme zákon? Vôbec nie! Ale platnosť zákona potvrdzujeme.“

Pohľad apoštola Pavla, ako Žida, je, že zákon je zjavením Božej vôle. Vystáva otázka, aký má byť správny vzťah veriacieho k zákonu? V 4. kapitole Pavol poukazuje na to, že ospravedlnenie z viery bolo vždy Božou vôľou a uvádza príklad Abraháma zo Starého zákona. Štvrtá kapitola, verš 13 hovorí:

„Lebo zaslúbenia, že bude dedičom sveta, sa Abrahámovi a jeho potomstvu nedostalo zo zákona, ale zo spravodlivosti viery.“

Abrahám bol pokladaný za spravodlivého na základe skutočnosti, že uveril Bohu, ktorý zaslúbil, že sa mu narodí syn. Pozrime sa do 5. kapitoly, verš 20, kde sa znova stretávame s touto témou. Piata kapitola je diskusia o ospravedlnení z viery. Spravodlivosť jedného človeka priniesla život, tak ako hriech jedného človeka priniesol smrť. Prečítajme si tento verš:

„Do toho ešte popri tom prišiel zákon, aby sa poklesok rozhojnil. A keď sa rozhojnil hriech, ešte väčšmi sa rozhojnila milosť.“

Tu vidíme na jednej strane zákon, ako niečo negatívne, hrozivé. Pavlov problém spočíva v tom, že na druhej strane tvrdí, že zákon je dobrý, zákon je svätý a dokonalý. My sami niekedy zákon vidíme, ako niečo negatívne.

Pozrime sa spoločne, čo si o zákone mysleli príslušníci židovského národa. Podľa nich sa im v ňom zjavoval sám Boh, predstavoval v ňom svoj svätý a dokonalý charakter. Prečítajme si aspoň niektoré verše zo Žalmu 119:

„Blahoslavení, ktorí chodia v zákone Hospodinovom.....

Ó ako milujem tvoj zákon. Celý deň o ňom premýšľam.....

Milujem tvoje príkazy nad zlato, i nad rýdze zlato...“

Na druhej strane, táto vec taká vzácna, dar od Boha, ktorý mal byť požehnaním, stal sa kliatbou. Zákon, ktorý pochádzal od samého Boha, bol ľuďom daný z lásky a mal ich viesť do svetla a urobiť ich šťastnými, sa obrátil na smrť, pretože zákon povedal rob to a to a nikto z hriešnikov to urobiť nedokázal. Tak sa namiesto požehnaní stal kliatbou. Pavol sa snaží povedať, že zákon je dobrý a zároveň, že je zlý. Keď sa pozrieme na túto kapitolu v kontexte, zistíme, že 7. kapitola súvisí s kapitolou 6, ale aj s predchádzajúcimi kapitolami, piatou, štvrtou a treťou, kde apoštol Pavol zdôrazňuje, že môžeme byť spravodliví pred Bohom bez toho, že by sme dokázali zachovávať jeho zákon, teda ak prijímeme Božiu spravodlivosť. Zákon ukazuje priestupníkovi jeho hriechy, nedáva však riešenie. Iba zásluhou Ježiša Krista sa môžeme znova dostať do súladu so svojim Stvoriteľom.

Pozrime sa teraz na štruktúru medzi spomínanými kapitolami. V kapitole 6 je použitá metafora otroka a pána, kde my sme boli otrokmi a naším pánom bol hriech. Hriech vládol nad nami. Potom sme však zomreli a teraz, keď sme mŕtvi, hriech nad nami viac nemôže vládnuť, takže môžeme slúžiť Bohu ako nášmu Pánovi, pretože sme s Kristom zomreli hriechu.

Kapitola 7 používa odlišnú metaforu. Je to metafora o manželstve. Vydatá žena je zaviazaná svojmu mužovi, dokiaľ on žije. Ale ako náhle zomrie, je slobodná a môže sa znova vydať. Je slobodná, hoci nezomiera zákon, ale muž. Pavol hovorí, že zákon je dobrý. Nie zákon zomiera, ale žena sa môže znova vydať, v tom spočíva základná pravda.

Položme si otázku: aký má byť správny vzťah kresťana k zákonu? Ako my, ktorí sme pod Novou zmluvou v Kristovi, máme mať vzťah k Starému zákonu? V prvom rade si musíme uvedomiť, že ospravedlnenie človeka zákonom je absolútne vylúčené. No bez zákona človek nemôže správne pochopiť Božiu čistotu a svätosť, ani vlastnú vinu a hriechosť.

Aký má mať teda kresťan vzťah k Starému zákonu? Ja osobne verím, že zákon je inšpirovaný a prostredníctvom neho chápeme to, kto je Boh a ako pracuje s človekom. Hovorí nám o tom, aká je Božia predstava o vzájomných vzťahoch medzi mužom a ženou a všeobecne medzi ľuďmi a aký vzťah majú mať ľudia k Bohu. Ježiš vyjadril svoj postoj k zákonu takto:

„Ak milujete Pána, celým svojím srdcom a svojho bližného, ako seba samého, naplnili ste celý zákon i prorokov a proti takým veciam nieto zákona.“

Len samotné zachovávanie zákona nás nikam neprivedie, ak pri tom nie je naše srdce. Pán Ježiš sa pýtal bohatého mládenca: Či si zachoval prikázania? Ten odpovedal: Všetky prikázania som zachovával od svojej mladosti. Ježiš mu povedal:

„Jedno ti chýba. Chod' a rozďaj svoj majetok chudobným. A on odišiel zarmútený, pretože nebol ochotný odovzdať sa Bohu so všetkým, čo mal.“

Pozrime sa teraz do listu Rimanom 7.kapitoly a prečítajme si prvých sedem veršov.

„Či neviete, bratia - veď hovorím ľuďom, ktorí poznajú zákon, že Zákon panuje nad človekom, dokiaľ žije?“

Tu máme znova analógiu. V kapitole 6 to bola metafora pán - otrok a v 7. kapitole muž - žena, no hovorí sa tu o tej istej pravde. Sme zodpovední svojmu pánovi iba dovtedy, dokiaľ žijeme. Ako náhle raz už zomrieme, potom už nie sme jeho otrokmi, tak ako už nie sme zodpovední ani svojmu partnerovi.

„Pretože vydatú ženu viaže zákon k mužovi, dokiaľ je živý, ale ak muž umrie, je oslobodená od mužovho zákona. A tak teda, ak žije s iným mužom, dokiaľ jej muž žije, bude cudzoložnica. Ale ak jej muž umrel, je slobodná od zákona a nie je cudzoložnicou, ak sa vydá za iného.“

Nechcem sa týmito veršami zaoberať obšírne, ale pozrime sa na ne vo svetle ev. Matúša 5. a 19.kapitoly. Podobne, ako v našej spoločnosti v súčasnosti, aj spoločnosť v Ríme mala mnoho rozvodov. Úlohou cirkvi bolo predstavovať ideál, Božiu vôľu, podľa ktorej má mať muž, alebo žena jedného partnera na celý život. Cirkev však pracovať aj s takými, ktorí nie sú ideálni. Nikto z nás nie je dokonalý, nikto z nás nie je bezhriechy, my sa však máme k tomu ideálu približovať, ale aj žiť s tými, ktorí ho narušajú. Niektorí kresťania si otázku rozvodu mylne interpretujú. Dochádza tak ku nedorozumeniu. Ak sa pozrieme späť do ev. Matúša 5.kapitoly, 32.verša, nachádzame tu pasívny slovesný rod, ktorý by mal správne byť preložený „vystavuje ju cudzoložstvu.“

Existovali dve rabínske školy. Názov jednej bol Shammai a druhej Hillel. Prvá tvrdila, že muž sa môže rozviesť so svojou manželkou z akéhokoľvek dôvodu. Napríklad, ak pripálila jedlo, odvrávala jeho matku, alebo si muž našiel ženu, ktorá sa mu viac páčila. Druhá škola hovorila, že sa s ňou môže rozviesť, iba ak by sa pri nej našla nejaká nečistota, teda niečo čo súvisí so sexualitou. Jedná sa o širší pojem ako cudzoložstvo, patrí sem napríklad aj homosexualita a podobne. Podľa všetkého aj z Ježišovho pohľadu to bol jediný dôvod na rozvod - táto sexuálna nemiernosť. Ak by ste sa teda v nejakom židovskom spoločenstve dozvedeli, že Ondrej sa rozviedol s Elenou a ona bola prepustená, každý v takejto spoločnosti by vedel, že Elena musela cudzoložiť. Ondrej ju odmietol, pretože sa pri nej našla nejaká sexuálna nečistota. To, že Ondrej Elenu odmietol, zapríčiňuje, že ona pácha smilstvo. Je považovaná za smilnicu, je prepustená a každý, kto sa s ňou ožení, bude takisto smilniť, pretože si zobral za manželku ženu, ktorá bola prepustená. Toto je podľa mňa správna interpretácia. Musíme však byť veľmi opatrní a citliví, pokiaľ ide o dogmatické vyhlásenia, čo sa týka tejto problematiky. Zastavme sa na chvíľu ešte pri 4. verši:

„Práve tak moji bratia, aj vy ste umreli zákonu skrze telo Kristovo, aby ste náležali inému, tomu, ktorý bol vzkriesený z mŕtvych, aby sme prinášali ovocie Bohu.“

V tomto prípade nejde o telo Kristovo reprezentované spoločenstvom Božích detí. Jedná sa o telo Kristovo doslovne. V kapitole 6. sa hovorí, že keď Kristus zomrel, aj my sme zomreli, boli sme spolu s ním na Golgote. Jeho smrť bola naša smrť. To je práve to, čo zobrazuje krst ponorením - pochovanie starého človeka. Jeho vzkriesenie bolo aj naše vzkriesenie. My sme teda zomreli hriechu a teraz žijeme Bohu. Manželský vzťah bol ukončený, pretože jeden z partnerov zomrel. Som slobodný od toho, čo ma právne zaväzovalo. Bol som zviazaný so zákonom, ale teraz môžem uzavrieť manželstvo s Kristom. Vďaka smrti Kristovej sme oslobodení od zajatia hriechu, a my môžeme teraz slúžiť Bohu. Takže my sme zomreli hriechu, zomreli sme zákonu, ale sme živí, aby sme slúžili a žili pre Boha. To je nádherná analógia. Čítajme znova 4.verš:

„Práve tak, bratia moji, aj vy ste umreli zákonu skrze telo Kristovo, aby ste náležali inému, tomu, ktorý bol vzkriesený z mŕtvych, aby sme prinášali ovocie Bohu.“

Čo predstavuje toto ovocie? Pavol v liste Galaťanom 5.kapitole, 22.verši hovorí:

„Ale ovocie Ducha je: láska, radosť, pokoj, zhovievavosť, nežnosť, dobrotivosť, vernosť, krotkosť, zdržanlivosť.“

Takéto ovocie prináša človek, ktorý je v Ježišovi Kristovi. Aké je to ovocie? Podobať sa Kristovi, približovať sa jeho charakteru. To je cieľom a Božím zámerom pre každého kresťana. Pavol to vyjadril v liste Galaťanom 4.kapitole, 19.verši slovami: „...dokiaľ Kristus nebude sformovaný vo vás...“ Nie iba že sme spasení, nie iba že sme zomreli zákonu, ale to všetko nebude fungovať, kým Kristus nebude sformovaný v nás. Obidve veci spolu súvisia, ako dve strany jednej mince. A nakoniec, prečítajme si, čo hovorí 6. verš:

„Ale teraz sme oslobodení od zákona, keďže sme umreli tomu, čím sme boli viazaní, takže slúžime novým spôsobom Ducha a nie starým spôsobom litery.“

Toto je tá nová duchovná cesta, to je tá nová zmluva zasľúbená u proroka Jeremiáša v 31.kapitole, verši 31:

„...svoj zákon vložím do ich vnútra a vpišem im ho do srdca; ja budem ich Bohom a oni budú mojim ľuďom.“

Boh napísal svoj zákon na kamenné dosky, no nikto ho nedokázal zachovávať. Boh teda povedal. Už nebudem viac zákon písať na dosky, ale napíšem ho na vaše srdcia.

Vráťme sa ešte ku 6.veršu „...takže slúžime novým spôsobom ducha a nie starým spôsobom litery...“Čo znamená tento verš?

Chcem povedať, že ma veľmi udivuje, keď stretávam ľudí, kresťanov, ktorí sú nemilosrdní a hotoví súdiť. Ako sa môže stať niečo také? Ako sa zákon lásky môže zmeniť na zákon, ktorý súdi? Je to z toho dôvodu, že sa pokúšame pomocou zákona merať, namiesto toho, aby sme v ňom videli jeho ducha. Môžeme sa veľmi striktnie pridŕžovať doktrín a pritom strátiť všetku radosť. Nie je možné tieto dve veci nejakým spôsobom spojiť? Neviete, čo hovorí Biblia? Majte vrúcne a láskyplné vzťahy jedni s druhými! Myslím, že to je možné. Dosiachneme to tým, ak vyvážíme literu a ducha zákona. Amen.